

Cvičení 3

1) Ověřte platnost/neplatnost úsudku rezoluční metodou

- a) Nefunguje-li program, je chyba v programu nebo není v pořádku systém.
Je-li chyba v programu, musím se poradit se cvičicím.
Systém je v pořádku.

Nefunguje-li program, musím se poradit se cvičicím.

- b) Má přednášku nebo se toulá po škole.
Jestliže má přednášku, pak se jedná o vzorného studenta.

Jestliže se nejedná o vzorného studenta, pak se toulá po škole.

- c) Není pravda, že student umí Javu a C++.
Student neumí Javu.

Student neumí C++.

- d) Jestliže se problému věnuji, tak ten problém vyřeším.
Jestliže se problému nevěnuji, pak mám na práci něco jiného.

Vyřeším ten problém nebo mám na práci něco jiného.

- e) Jestliže pracuji, potom vydělávám peníze, ale jestliže jsem líný, pak si užívám.
Buď pracuji nebo jsem líný.
Nicméně, jestliže jsem líný, pak nevydělávám, zatímco jestliže pracuji, pak si neužívám.

Proto si užívám.

2) Rezoluční metodou odvod'te, co všechno vyplývá z následujících předpokladů

- a) p1: Karel pojede autobusem nebo vlakem.
p2: Jede-li Karel autobusem nebo svým vozem, pak přijede pozdě a zmešká schůzku.
p3: Karel nepřišel pozdě.

- b) p1: Je-li úterý, je přednáška a není cvičení.
p2: Dnes je přednáška i cvičení.
p3: Je-li cvičení, pak nepotřebujeme projektor.

3) Doplňte chybějící předpoklad tak, aby byl úsudek platný. Vypište všechny možnosti.

- p1: Je-li Karel v Praze, je Helena v Brně.
p2: Je-li úterý, není Helena v Brně.
p3: ???

Z: Helena je v Brně nebo není úterý.

4) **Promyslete příklady na relace** s různou aritou nad určitým universem. Uveďte příklady homogenních unárních, binárních a ternárních relací, heterogenních binárních, ternárních a 5árních (rozvrh) relací.

5) **Rozhodněte**, zda jsou následující relace funkcemi, případně jakými. Budeme pracovat s množinami $A=\{a_1,a_2,a_3,a_4\}$, $B=\{b_1,b_2,b_3\}$ a $C=\{c_1,c_2,c_3\}$ jejichž prvky jsou různé.

- a) $R \subseteq A \times B$, $R = \{ \langle a_1, b_3 \rangle, \langle a_2, b_2 \rangle, \langle a_1, b_1 \rangle \}$
- b) $R \subseteq B \times A$, $R = \{ \langle b_1, a_4 \rangle, \langle b_2, a_4 \rangle, \langle b_3, a_4 \rangle \}$
- c) $R \subseteq A \times C$, $R = \{ \langle a_1, c_2 \rangle, \langle a_2, c_3 \rangle, \langle a_3, c_1 \rangle \}$
- d) $R \subseteq C \times A$, $R = \{ \langle c_2, a_1 \rangle, \langle c_3, a_2 \rangle, \langle c_1, a_3 \rangle \}$
- e) $R \subseteq B \times C$, $R = \{ \langle b_1, c_3 \rangle, \langle b_2, c_2 \rangle, \langle b_3, c_1 \rangle \}$
- f) $R \subseteq A \times B \times C$, $R = \{ \langle a_1, b_1, c_1 \rangle, \langle a_2, b_2, c_1 \rangle, \langle a_1, b_2, c_3 \rangle \}$
- g) $R = \{ \langle x, y \rangle \in \mathbb{N} \times \mathbb{N}, y = x^2 \}$
- h) $R = \{ \langle x, y \rangle \in \mathbb{N} \times \mathbb{N}, x = y^2 \}$
- i) $R = \{ \langle x, y \rangle \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}, y = x^2 \}$
- j) $R = \{ \langle x, y \rangle \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}, x = y^2 \}$

6) **Vyjádřete slovně** následující skutečnosti za předpokladu, že predikát P znamená mít rád (kdo, koho), individuová konstanta m znamená Marie a individuová konstanta k Karel.

- a) $\exists x \exists y P(x, y)$
- b) $\exists x \forall y P(x, y)$
- c) $\exists y \forall x P(x, y)$
- d) $\forall x \exists y P(x, y)$
- e) $\forall x \forall y P(x, y)$
- f) $\forall x P(x, m)$
- g) $\forall y P(k, y)$

7) **Rozhodněte**, zda vyjádříme následující skutečnosti pomocí predikátového nebo funkčního symbolu.

- a) Otec
- b) Být rodičem
- c) Součet dvou čísel
- d) Být spokojen s čím
- e) Sudá čísla
- f) Dělitelnost dvěma
- g) Modulo 2 (zbytek po dělení 2)
- h) Násobek dvou čísel je dělitelný dvěma
- i) Být větší
- j) Následník tj. přičtení 1

8) **Dokažte**, že následující formule *nejsou ekvivalentní* (tj. najděte interpretaci, ve které je pravdivá jedna z nich, ale ne druhá). Jaký je mezi těmito formulemi vztah?

$$\exists x \forall y P(x, y) \qquad \forall y \exists x P(x, y)$$

9) **Zapište v jazyce PL1** následující výroky a najděte jejich *modely* a také *interpretace*, ve kterých *nejsou pravdivé*:

- a) Množiny A a B mají neprázdný průnik. Některá A jsou B.
- b) Všechna čísla jsou sudá nebo lichá.
- c) Množina A je podmnožinou množiny B. Všechna A jsou B.
- d) Žádné A není B. Množina A je podmnožinou komplementu množiny B.
- e) Některá A nejsou B.

10) **Najděte model** pro následující formule

- a) $\exists x R(x, f(x))$
- b) $\forall x R(x, f(x))$
- c) $\forall x \forall y [P(x, y) \supset Q(f(x), y)]$
- d) $\forall x \forall y [P(x, y) \supset \neg Q(f(x), y)]$
- e) $\exists x \forall y [V(x, y)]$
- f) $\forall y \exists x [\neg V(x, y)]$